

TRTE

Časopis Društva Kerini & Stritarji

ŽOGA JE OKROGLA

Tele vrstice pišem ob gledanju in poslušanju tekme za uvrstitev naših košarkarjev v polfinale. Najbrž nimam dobrega občutka in raje, kot bi se napejal in grizel prste, pred ekranom pišem uvodnik in le narahlo škilim proti TV-ekranu. Ne vem, zakaj moramo vsako tako merjenje moči na športnih igriščih v medijih napejati kot biti ali ne biti. Bo jutri konec sveta, če izgubimo? Nas bo požrla črna luknja? Če zmagamo – se bodo odprla nebesa? Košarkarsko moštvo je odlično, fantje se borijo, le zakaj bi od njih zahtevali le zmage. Tudi druga moštva so dobra in mogoče jih je kar nekaj boljših od naših. Pa njihovo razpoloženje, dan, osredotočenost ... vse to vpliva na njihovo igro. Najbolj pa psihološka priprava. Mirnost. Zaupanje vase in v soigralce. To vedno prevesi tehtnico, čeprav nastopaš proti boljšim moštvom oziroma posameznikom.

Zato mi še vedno ni jasno, zakaj moramo v vsakdanjem življenju samo tarnati. Nikomur od nas ni z rožicami postlano in vsi smo vsak dan postavljeni pred nove izzive in situacije, ki jih moramo reševati. Saj marsikaj znamo. Še iz hujših težav smo se znali vedno nekako izvleči. Samo dobra volja je potrebna in sodelovanje vseh in lahko potegnemo vsak voz iz blata. In seveda ne smemo pozabiti na zaupanje. Zdi se mi, da je tu pri nas bolj prisoten problem t. i. negativne selekcije, kar pomeni, da je večina pomembnih pozicij v sistemu odločanja v nepravih rokah. Ti potem ne znajo, nočejo ali ne zmorejo ustrezno reševati problemov in odločati. Prevzemati odgovornosti. V vsakem trenutku za dobro vseh nas. Skratka – ponavljamo že skoraj stoletje preživet model vladanja. Rešitev ni tako preprosta, ker bodo spremembe za mnoge zelo boleče. To seveda sploh ne pomeni nove revolucije ali kontrarevolucije. Potrebna je predvsem revolucija v naših glavah, sprememba prioritet. Ne več pohlep, moč, privilegiji, ampak sodelovanje, sobivanje, pomoč, empatija. V naši zavesti morajo na plano predvsem zdaj skrite, nežne in plahe misli in prepričanja o nujnosti sprememb. Začnimo najprej pri sebi!

In kot sem slutil že vnaprej, se tekma ni končala z našo zmago. Pa kaj potem! Fantje so se dobro borili. Jutri je na vrsti nova tekma, nov izziv, in pojutrišnjem spet! In tako naprej ... Porazov ni, so samo izkušnje. In to nas bogati.

Nas bo zdaj požrla črna luknja? Požrla nas bo, ampak jutri? Stavim, da nas še ne bo! Torej ne računajte na tako rešitev!

Trte so obrodile in trgategv se je že začela! Počakajmo vsaj do Martina.

Peter Povh

VSEBINA

⊗ Jože Malnarič – Križevski v narodnoosvobodilni borbi (drugi del)
Andrej Kerin ml.

⊗ Sabljanje
Marcel Krek

⊗ Velike Malence – rezime
Marko Banič

⊗ Piknik v Velikih Malencah
Klemen Kerin

⊗ Torta na pikniku Kerinov in Stritarjev
Vidka Sotler

⊗ Srečanje 2013 v očeh predsednika društva
Andrej Kerin

⊗ Baničev ajnfkar na Brodu – danes in nikdar več
Janez Banič

⊗ Fotokotiček
Alja Pregl

⊗ Ustvarjalni kotiček
Kako sestaviti robota
Gašper in Tjaša Cerkovnik

⊗ Veselo pokopališče
Božo Sotler

⊗ Križanka

⊗ Zadnje novice
Poroka Jerneja in Maje

Start v Cerkljah je bil uspešen
foto Andrej Kerin ml.

Jože Malnarič – Križevski v narodnoosvobodilni borbi (drugi del)

Pred vami je drugi del podatkov o vojaški poti Jožeta Malnariča – Križevskega, ki jih je zbral ter iz svojega spomina povedal generalmajor v pokoju Lado Kocijan, borec 1. čete 2. bataljona Gubčeve brigade. Ker bi si bralec iz nekaterih dejstev v prvem delu lahko ustvaril napačno sliko dogodkov, je generalmajor predlagal, da nekatera dejstva še dodatno pojasni. Celotno besedilo je v popravljeni obliki objavljeno na spletnih straneh društva: www.trte.org.

Ko so pritisnili iz Novega mesta, so se tri brigade in Gorjanski odred z Gorjancev spustili v dolino Šentjerneja in pri Kronovem prebredli Krko. Štab Dolenjske operativne cone (DOC) se je razdelil. Del se je priključil Gubčevi in Cankarjevi brigadi. Ker so bile v Kronovem tri brigade, je štab planiral vdor na nemško stran. Meja je potekala med Škocjanom in Kronovim. Gubčeva in Cankarjeva sta dobili nalogo, da napadeta Drnačo vzhodno od Sevnice, 13. brigada in Gorjanski odred pa Bučko in Radomlje.

Ker je bilo deževno in megleno je bila organizacija izvidništva slaba, nobena enota ni dosegla uspehov. Sledil je premik odreda in treh brigad v Mirensko dolino, kjer so belogardisti in Italijani ob naši odsotnosti vzpostavili postojanke v Šentrupertu, Rakovniku, Trzišču, Krmelju in ob železniških postajah.

V okolici Mokronoga so imeli štiri odporne točke: v Mokronogu, pri Žalostni gori, Šentflorijanu in na železniški postaji. To je bil bataljon črnih srajc s štabom brigade v Trebnjem. Italijani so na Dolenjsko poslali Soško divizijo, okrepjeno s fašistično brigado. V Soški diviziji je bilo precej Slovencev, ki jim niso zaupali in razmestili v prostoru divizije fašistično brigado, ki je imela štab v Trebnjem, en

bataljon v Mokronogu in enega v Radohovi vasi.

Štab brigade je dobil informacijo, da imajo Italijani v Mokronogu v skladiščih veliko zalogo hrane, ki so jo koncentrirali, saj je bila zveza z Trebnjem občasno prekinjena zaradi partizanskih enot, v tovarni pa je bila velika zaloga usnja. Gubčeva brigada je po borbenih grupah vpadla v mokronoški rajon in blokirala vse sovražne odporne točke. Organizirali so vprego in odpeljali okrog 30 vozov hrane in usnja na Rog v bolnico. Cankarjeva in 13. brigada sta napadli Šentrupert, v katerem so imeli Italijani izurjeno baterijo minometov. 13. brigada je z artilerijsko baterijo odstrelila dva strela, med tem je tretja sovražna mina zadela top in ubila štiri borce. Brigadi sta prekinili napad in se umaknili. Gubčeva brigada je na Rog peljala transport hrane in materiala in se vrnila v enoto, ki se je razporedila na Trebelnem. Okrog 3000 Italijanov iz Mokronoga, Trebnja, Mirne Peči in Novega mesta jih je hajkalo.

Med tem je glavni štab planiral novo operacijo, poizkus prodora dveh brigad na Štajersko. Šercerjeva in Cankarjeva naj bi prodrli preko Save ob podpori Gubčeve in Tomšičeve. Štiri brigade so bile koncentrirane na področju Čateža in Litije. Nemci so blokirali vse mostove in prehodne smeri, kjer bi

Jože Malnarič v generalski uniformi

partizanske enote poskušale prestopiti Savo. Ker pa brigada ni mogla nabaviti toliko čolnov za prevoz, so akcijo prekinili.

To je bil tretji poizkus prehoda na Štajersko na področju Litije. Prvi je poizkušal 2. Štajerski bataljon decembra 1941, drugi poizkus je izvedla 2. grupa odreda junija 1942 in sedaj tretji neuspeli poizkus.

Brigade so se zadržale slab teden dni in Italijani so zbrali nove enote in pritiskali, da bi jih ujeli ob žico, ki je varovala mejo. Med hudimi boji, tudi ponoči, so se brigade prebile skozi minska polja in žico. Uspelo jim je prodreti na področje Dobrnica in Ajdovca. Sledil je premik na Toplo reber na Rogu, kjer so se razdvojile. Cankarjeva in Gubčeva sta se vrnila v Belo krajino. Premiki so trajali kar dva do tri mesece.

Gubčeva je bila na Mavrlenu 29. junija, ko se je Kardelj vračal iz Hrvaške. V njegovem spremstvu smo prejeli dva protitankovska topova (47 mm) in 300 nabojev.¹

Ker se je strateška situacija spreminjala ob zavezniškem desantu v Italiji in pričakovani kapitulaciji Italije, je bila postavljena ocena² o zmoglosti treh brigad, da razorožijo štiri italijanske divizije, tj. 60.000–70.000 vojakov v Ljubljanski pokrajini, in o tem, kako obravnavati belogardiste. Realno so ocenili, da bo ob kapitulaciji Italije vdor nemških sil v

Ljubljansko pokrajino hiter. Računali so, da bi Šlandrovo brigado iz Štajerske ter Prešernovo in Gradnikovo iz Primorske poklicali, da sodelujejo v tej razorožitvi. Tako je glavni štab v Ljubljanski pokrajini razpolagal s sedmimi brigadami.

V glavnem štabu so bile velike spremembe. Njegov komandant je 13. julija 1943 postal Franc Rozman – Stane, dotedanji komandant IV. operativne cone na Štajerskem.

Padla je odločitev, da bomo tudi v Sloveniji formirali divizije. 13. julija 1943 so bile formirane prva in druga Slovenska partizanska divizija, kasneje preimenovane v XIV. in XV. divizijo Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije. Formirana je bila tudi vojaška šola. XIV. divizija je bila sestavljena iz Tomšičeve in Šercerjeve, XV. pa iz Gubčeve, Cankarjeve in Šlandrove brigade, ki se je septembra vrnila na Štajersko. Gubčeva brigada je ob tem imela nov štab. Komandant Malnarič je bil imenovan za komandanta vojaške šole, novi poveljnik pa je postal Stane Potočar – Lazar.

Komandant Malnarič je bil iz Gubčeve brigade imenovan za komandanta vojaške šole, komandant brigade pa je postal njegov namestnik Potočar. Malnarič je nad Semičem formiral šolo in dobil dva pomočnika: dr. Marjana Dermastjo, ki je bil kot rezervni oficir v glavnem štabu, in Janeza Kramarja, ki je bil iz Tomšičeve brigade. Ta trojka majorjev je formirala vojaško šolo, ki se ji je sedaj posvetil Malnarič. Bil je komandant šole, načelnik oddelka za pehoto in predavatelj.

28. novembra 1943 se je šola preimenovala v Oficirsko šolo NOV in POS. Njen komandant je postal Alojz Blatnik, ki je bil tedaj komandant nekega odreda, Malnarič pa je bil premeščen v glavni štab, kjer je vodil personalni sektor. V glavnem štabu je bil od novembra 1943 do 23. junija 1944, ko je bil imenovan za načelnika štaba VII.

korpusa. Ta je imel področje delovanja od Save do morja in od železniške komunikacije Ljubljana–Postojna–Trst do Kolpe. Na drugi strani Kolpe so se komunikacije tako približevale, da so Nemci s hrvaške strani lahko streljali na naše enote. Glavni štab je dal pobudo, da se ustaško-nemško postojanko v Bosiljevem s preko 200 vojakov, ki je bila za nas zelo sporna, zavzame in razbije. To je bila Malnaričeva prva naloga.

VII. korpus je v Belo krajino poslal XV. divizijo, Gubčeva pa je bila na Notranjskem. Cankarjevi brigadi je odredil, da z enotami IV. hrvaške divizije napade Bosiljevo. Postojanko so 30. junija razbili in uničili. Ob tem je Cankarjeva brigada izgubila približno 14 borcev. Nemci so reagirali. Na področju Karlovca so koncentrirali enote ter udarili na Žumberak in Belo krajino. 10. julija so prišli do Metlike, kjer so zažgali eno hišo. Velika koordinacija glavnih štabov Slovenije in Hrvaške je omogočila, da so nemške enote zaustavili, razbili in pregnali. XVIII. divizija v sestavi VII. korpusa je preprečevala prodore sovražnika iz Kočevja, Ribnice, Grosuplja, Šentvida in od drugod na osvobojeno ozemlje. Utrpela je velike izgube.

V tem času so se reorganizirale domobranske enote. Formirali so pet jurišnih bataljonov, ki so jih vodili Nemci, čeprav so bili tudi njihovi komandanti zelo sposobni. Očitno so Nemci računali, da morajo vzpostaviti komunikacijo Ljubljana–Novo mesto. Te bataljone so poslali v Kočevje, Logatec, Stično in Šentvid. XV. in XVIII. divizija sta imeli izredno težke boje, da domobrance zaustavita in omejita na komunikacijo.

V septembru je bila predvidena operacija za rušitev litijskega mosta, ki jo je vodil glavni štab skupaj s VII. korpusom in 4. operativno cono. VII. korpus je napadal na južni strani Save, 4. operativna cona pa na štajerski strani.

Operacijo so načrtovali skupaj z zavezniškimi armadami. To je bilo prvo operativno sodelovanje zavezniške aviacije in slovenskih partizanskih enot!

Gubčeva brigada je imela nalogo, zavzeti grad in litijski most ter ga minirati. Obe smo uspešno opravili. Zavezniki so most bombardirali, a pri tem močno zgrešili. Pri operaciji so sodelovale XV. divizija, predvsem Gubčeva brigada s težiščno nalogo, ter Šlandrova in Bračičeva brigada, ki sta napadali postojanke s severne strani, da niso mogle intervenirati.

Ko smo se vračali, smo poslali en bataljon, da zaščiti prehod preko meje, in jo prečkali. Cankarjeva brigada je računala, da smo mejo prešli, in jo je brez predhodnice prečkala tudi sama. Padli so v domobransko zasedo in izgubili 47 borcev. To je bila velika zamera štaba korpusa dvema brigadama zaradi slabega izvidovanja in borbene zagotovitve.

Glavni štab je poizkušal planirati, da bi nevtralizirali ali uničili Šentvid in Stično kot center dolenjskih domobranskih enot. Opredelil je, da se VII. korpus okrepi s Šlandrovo in Bračičevo brigado iz Štajerske. Šlandrova brigada je ob prihodu na Čatež pri Trebnjem padla v domobransko zasedo in utrpela znatne izgube. Za njo je šla Bračičeva brigada. Pri vstopu v Trebnje so na nasprotni strani opazili premike enot. Ko so vprašali, kdo je, so dobili odgovor, da je Gubčeva. Ko so se z enoto srečali, so ugotovili, da gre za domobrance, in brigada je utrpela 40 žrtev.

Malnarič je bil načelnik štaba do 4. oktobra, ko je bil imenovan za namestnika komandanta VII. korpusa, 29. oktobra pa je bil premeščen v glavni štab. Po koncu vojne je končal operatiko³ v Beogradu in bil razporejen po več enotah. Delal je štabna načrtovanja, nazadnje v Sarajevu, kjer je bil kot generalpodpolkovnik upokojen. V strokovnem pogledu je bil zelo spoštovan.

Pripoved zapisal Andrej Kerin ml.

1 Opremo so tovorili na mulah. 40 so jih dobili, ko so januarja napadli italijansko enoto na Žumberku.

2 Situacijo so ocenjevali v glavnem štabu skupaj s poveljstvi brigad.

3 Operatika ali operativno znanje je disciplina vojnih znanosti in vojnih veščin, ki se ukvarjajo s proučevanjem priprave, planiranjem in predvidevanji vojnih operacij v okviru načrtovanja strategije in taktike (Wikipedia).

Sabljanje

Sabljanje je družina športov in dejavnosti, povezana z oboroženimi spopadi, ki vključujejo rezanje, vbadanje ali udarjanje s pomočjo hladnega orožja. Primeri orožja vključujejo meče, nože, kopja, bajonete, kije in podobna hladna orožja. V sodobni splošni uporabi se sabljanje ponavadi nanaša na evropske šole mečevanja in moderni olimpijski šport, ki se je razvil iz njih. Sabljanje je eden najstarejših športov in eden od štirih športov, ki so na sporedu na vseh poletnih olimpijskih igrah. Trenutno se tam uporabljajo tri vrste orožja (meč, sablja in floret). Da, uvod sem povzel iz Wikipedije, toda to je definicija sabljanja.

Sabljači in sabljačice se delimo na več različnih kategorij. Najmlajši – D, malce starejši – C, starejši – B, kadeti in člani. Moški in ženske med seboj na tekmovanjih ne sabljajo.

Trening sabljanja je sestavljen iz ogrevanja, ki je pomembno za ogrevanje mišic in posledično preprečitev poškodb, gimnastičnih vaj ter vaj za

moč. Tako kot pri skoraj vseh športih so vaje za moč tudi pri sabljanju nepogrešljiv del treninga. Po končanem ogrevanju lahko pod budnim nadzorom trenerja sabljač opravi tudi vaje z orožjem, vendar mora tudi ob najlažjih vajah obvezno nositi obrazno masko, saj je ravno zaradi take malomarnosti prišlo do ene in edine smrtne žrtve v športnem sabljanju.

Sedaj vam bom predstavil še sabljaško opremo: sabljaške hlače, maska, sabljaška obleka, plastron (v sabljanju s floretom brezrokavnik z vpletenimi železnimi nitmi, ki označujejo zadevno površino in so pri floretu, sablji in meču različnih velikosti – na sliki je plastron za sabljanje s floretom), nogavice (dokolenke) in „žnora“ (kabel, ki je prek orožja in plastrona povezan s sodniško napravo), rokavica (samo na tisti roki, s katero sabljač drži orožje) in orožje (sablja, meč ali floret).

Še nekaj o pravilih... Ker sem sam sabljač s floretom, vam bom predstavil pravila sabljanja za to orožje.

Sabljača se dvobojujeta v kvalifikacijah po tri minute do pet točk in v izločilnih bojih do petnajst z dvema premoroma v tako imenovani pisti. Če sabljač prestopi črto, ki označuje zadnji meter, nasprotnik dobi točko. Pri vseh vrstah sabljanja gre za dvoboje, to pomeni, da se en sabljač bori proti drugemu. Pred vsakim dvobojem se nasprotnika spoštljivo rokujeta (to storita tudi po končanem dvoboju), odideta vsak na svoje mesto, ki je točno določeno s črto, noge postavita pravokotno – se postavita v t. i. prežo –, se pozdravita še enkrat z orožjem in pozdravita tudi sodnika ter ostale, ki spremljajo dvoboj. Na sodnikov znak «preža, pripravljena, naprej» se dvoboj lahko začne.

Pri floretu je zelo pomembno, kdo prvi izvede napad – iztegne roko in prvi krene proti nasprotniku. Na sodniškem semaforju so štiri lučke. Vsak sabljač ima dve. Prva (rdeča ali zelena, odvisno od strani, na kateri je sabljač) je za veljavne zadetke – to so zadetki v zadevno površino – in neveljavne (bele) izven zadevne površine. Ko na semaforju zasveti samo ena luč, ni dileme. Zadelek in točka ali neveljavni napad. Lučka zasveti vedno na tisti strani, s katere je prišel kontakt. Ko pa na semaforju zasvetita dve lučki (kar je precej bolj pogosto), mora sodnik precizno, nevtravno in korektno presoditi akcijo. Kot sem že omenil, ima samo pri floretu napad ogromen pomen. Če prvi zadane tisti, ki ima napad, in istočasno še tisti, ki se brani, bo točka zaradi pomena napada pripisana tistemu, ki napada. Če pa se tisti, ki se brani, dotakne napadalčevega orožja (s svojim orožjem) in zadeneta oba, bo točka pripisana tistemu, ki se je dotaknil

Marcel v akciji

foto Rok Krek

nasprotnikovega orožja in s tem prevzel napad. Sicer v sabljanju poznamo naslednje štiri akcije: napad, parada riposta (udarec po orožju tistega, ki se brani in nato zadene), rimesa (če sabljač, ki naredi na primer izpad in nasprotnika ne zadene ter s tem prepusti napad nasprotniku, nato pa se iz izpada pobere in

zadene; če tisti, ki napad prevzame, izkoristi priložnost in zadene, ne govorimo o rimesi) in kontra napad (tvegana oblika napadanja, pri kateri gre za zadevanje tistega, ki se brani, vendar brez dotika po orožju. Paziti mora, da se ga nasprotnik ne dotakne, saj tudi, če bi tisti, ki ima napad, dosegel neveljaven zadetek,

bi sodnik dejal, da gre za neveljavno akcijo tistega, ki ima napad.).

Tudi v sabljanju poznamo kartone, le da imajo malce drugačen pomen. Rumeni je opozorilo, sabljač ga lahko prejme, če se z rokami dotika nasprotnikovega orožja. Zaradi rdečega kartona svojega nasprotnika dobi točko. Rdeči karton ne pomeni izključitve, sabljač ga lahko prejme, kadar ponovi napako rumenega. Za vsak naslednji prekršek dobi rdečega. Črni karton pomeni takojšnjo diskvalifikacijo iz tekmovanja. Sabljač ga dobi ob skrajno nešportnih potezah, npr. če namerno zlomi svoje orožje, vendar je takih potez tako malo, da se podeli zelo, zelo redko.

Tako. Sedaj sem vam predstavil športno sabljanje. Upam, da sem ga razločno opisal in vam je ta prečudoviti šport malce bližje.

Marcel Krek

Velike Malence – rezime

Zadnji dan avgusta smo v lepem sončnem vremenu uspešno izvedli letošnji veliki društveni piknik, ki smo ga začeli dopoldne s kulturnim programom na gradu Rajhenburg. Po kletih, sobanah in podstrešju nas je popeljala kustosinja iz Podbočja Alenka Černelič Krošelj, nam razkrila množico zanimivosti in razkazala odlično restavrirane zidove in predmete iz bogate grajske zgodovine. Pogledi z grajskih oken na Savo so bili naravnost neverjetni, prav tako navdušujoča je sama obnova gradu in muzejska zbirka. Prvi del piknika je minil v odličnem vzdušju, ki se je nadaljevalo po prihodu v Velike Malence, kjer smo se namestili pod velikim toplarjem, opremljenim z mizami in klopmi, hladilniki in celo s pomivalnim koritom s tekočo vodo. Takšnih kozol-

cev je malo! Zbralo se nas je okoli osemdeset. Za presenečenje je kmalu poskrbela družina Kerin iz Podbočja, ki nam je na piknik pripeljala velik lonec vampov. Teknili so celo tistim, ki te jedi sicer ne marajo preveč. Srečanje se je razvilo v pravi piknik z dobro jedačo in pijačo, pogovori, sproščenim poležavanjem, športnimi aktivnostmi na prostranem travniku in čolnarjenjem s kanuji po Krki. Ob mraku, že skoraj po temi, je po zraku še zadnjič zajadral frizbi, ko smo se polni lepih vtisov počasi odpravili vsak na svoj konec.

S prostorom v Velikih Malencah smo bili zelo zadovoljni, tako da je že padel predlog, da bi srečanje tam kdaj ponovili. O tem se bomo še odločali, vendar je ideja na mizi in vredna premisleka, saj je prostor v lepem okolju, urejen in z veliko upo-

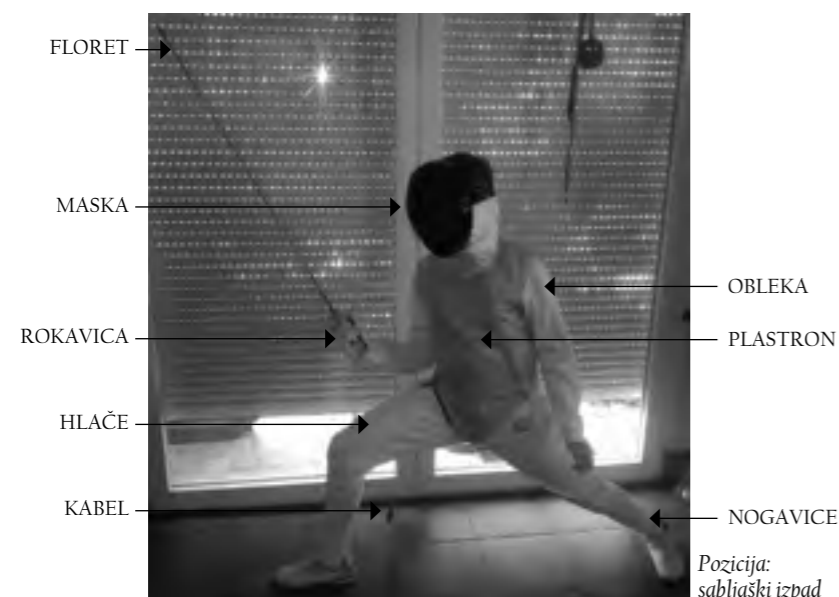
rabnimi površinami. Navsezadnje je v bližini tudi več znamenitosti, ki jih lahko naslednjic vključimo v kulturni program.

Marko Banič

Marko v akciji

foto Andrej Kerin ml.

Oprema sabljača

foto Rok Krek

Pozicija:
sabljaški izpad

Piknik v Velikih Malencah

Zadnjega avgusta sva z dedijem peljala nekaj tople hrane v Velike Malence na kerinijado. To so bili vampi v juhi, verjamem, da so vsem dobro teknil, predvsem starejši generaciji sorodnikov. Z dedijem sva hrano hitro razdelila, saj so nama ostali pomagali tako, da so kar sami prišli po želene vampe. Nato sva še midva pomalicala in se vključila v širši krog družine.

Nisem dolgo miroval. Božo je vedno za šport, za gibanje, in tako sva metala frizbi. Oba sva bila vesela, če nama je uspel lep met oz. če je frizbi letel direktno vanj ali vame.

Lokacija piknika je bila lepa, saj je bila tudi reka Krka zraven.

Moram reči, da sem na Krko in domačo pokrajino zelo navezan. V času srednje šole nas je avtobus zapeljal do Križaja, nato pa pešpot ali prevoz z avtom do Podbočja. Bil sem

vesel, če je bilo lepo vreme, saj sem komaj čakal, da grem peš in se ustavim na mostu na Brodu, kjer sem opazoval lepoto pokrajine. Imel sem srečo, če sem lahko videl tudi labode. Običajno nisem hodil sam, in tistemu, ki je hodil z mano, sem na mostu govoril: „Sam še mal, dej, poglej to lepoto, lej, kako lepo vreme!“

Zato sem se odločil, da si poiščem kompanjona, da greva s čolnom veslat po Krki. Z Žigo Baničem sva vprašala za izposajo čolna in nato odveslala proti Borštu. Ponosno sva veslala proti toku, ki ga skoraj ni bilo. Občudovala sva mir in lepoto vožnje ter se zgražala, če sva videla kako smet v reki. Pri Borštu so se nekateri pripravljali na skoke in nekaj časa sva opazovala, vendar naju je žeja gnala nazaj proti Malencam.

Spočil sem se pod kozolcem, kjer sem se usedel poleg dedija in

Dedi Jožko in Klemen delita vampe
foto Andrej Kerin ml.

sorodnikov, spregovoril kakšno in poslušal debate. Čas je hitro minil, saj je bilo lepo.

Po duši sem staromodni človek, zase pravim, da bi se moral roditi kako desetletje prej, saj imam rad filme in glasbo iz generacije svojih staršev in še prej. Menim, da je šla tehnologija, namenjena prostemu času, predaleč. Skoraj vsak ima že mobilni računalnik. Lepota narave presega zmogljivostjo računalnika. Lepota narave presega zmogljivost tehnologije. Kerinijada v Velikih Malencah je lep primer tega.

Klemen Kerin

Torta na pikniku Kerinov in Stritarjev

venije, ampak predlog je bil na sestanku društva sprejet tako rekoč soglasno. Meni se je zdela še posebej zanimiva zaradi sorodnikov, ki so na tem koncu doma, saj bi se tako piknika zagotovo udeležili.

Nekateri kljub temu niso mogli priti zaradi različnih vzrokov. Mi je pa res zelo žal. Je pa prispela TORTA!!!! Naša članica in zvesta pripadnica Malči Kerin je namreč že lani, ob svojem jubileju, obljubila torto za naslednji piknik. In jo je spekla, torto

velikanko. Tako pravo, biskvitno in orehovo z zelo okusno kremo in na vrhu rožico iz masla. Z vnukinjo jo je pripeljala do Kovačičevih, na piknik pa ni mogla. Z veseljem sva jo razrezala in razdelila (tako je želela Malči). Bila je res okusna, slastna in zelo hitro smo jo pojedli.

Hvala, naša draga Malči!!! Upam, da ti bo naslednje leto uspelo priti med nas.

Vidka Sotler

Srečanje 2013 v očeh predsednika društva

Letošnje srečanje Kerinov in Stritarjev nam je prineslo kar veliko svežine, spontanosti, svobode, novih športnih aktivnosti, prijetnih presenečenj, dobrih izkušenj in še bi lahko našteval ...

Svežina se je izkazala predvsem v preskoku v novo generacijo organizatorjev, saj sta Marko Banič in Jože Kovačič mlajši izpeljala vse skupaj z lahkotnostjo in mladostnim žarom. Svežina je bila že v komuniciranju z novim orodjem Google+; kot pisano na kožo mlajših generacij, ki jim (nam) brez interneta živeti ni. Kaže, da se bo to prijelo!

Svežino je prinesla tudi Krka, ki naj bi bila naš cilj in spremljevalka že na prvem srečanju leta 1995, pa nam takrat ni izkazala gostoljubja, saj bi nas skoraj odnesla.

Svoboda je prišla do izraza, tako da nismo bili ukleščeni v časovne okvire in podrobnejši program, ki bi lahko komu grenil življenje, saj smo vedeli le, kdaj se dobimo na gradu Rajhenburg in kdaj v Malencah,

vsakdo pa je imel možnost prispevati tisto, kar ga je volja, za svoj bližnji krog ali pa za prireditev kot celoto. Spontanost se je kazala na vsakem koraku ob številnih možnostih, ki jih je nudil najprej prenovljeni grad s številnimi sobanami, prav tako pa obširen prostor s prijaznim kozolcem. Spontanost sva si privoščila z Alenko s preizkusom akustike z duetom v grajski kapeli, otroci so uživali s svojimi pristopi v ogledu, kjer so jih navdušili zgodba o čokoladi ali pa štedilnik in skromne sobice trapistov. Kljub spontanosti, ki je bila v rokah posameznikov, pa je nemoteno potekal dobro voden ogled gradu.

Veliko presenečenje pod kozolcem sta nam kmalu po prihodu na prizorišče pripravila Jožko Kerin z vnukom Klemenom z ogromnim loncem, kot je napisal v svojem prispevku že Marko.

Povsem novi športni aktivnosti, ki jih še nismo srečali na naših piknikih, sta bili čolnarjenje s kanuji in vrvohod-

Torta velikanka foto Andrej Kerin

Res sem vesela, da je tudi letos piknik uspel tako kot lani in predlani in vsa leta nazaj. Predvsem sem zadovoljna, da je organizacija prevzela mlajša generacija in je bila tudi udeležba z mladimi številna. Super, ker čutijo z nami.

Dolenjska kot lokacijo sem si pravzaprav zelo želela. Sedaj ni pomembno, kdo je predlagal ta del Slo-

Marko v družbi z grajsko gospodo

Razlaga pri trapistih v gradu

Marinka in Andrej z Broda sta postregla grozdje, vino in šunko na sliki z Vidko in Jožetom

Gasilci pri zabavni vaji

foto Andrej Kerin

Andrej Kerin in Marko Banič ob drevesu *foto Andrej Kerin ml.*

Jožeti se posvetujejo (Kovačič, Cuzak in Banič) *foto Andrej Kerin ml.*

Eva v središču pozornosti *foto Andrej Kerin*

Eva in Aljaž *foto Andrej Kerin ml.*

stvo. Kanuje različnih velikosti je bilo mogoče najeti pri najemodajalcu prostora, za vrvohodstvo pa so poskrbeli Herlahi z napetim trakom v varni višini med dvema drevesoma. Vrvohodci so bili pretežno iz otroških vrst, pa tudi starejših mladincev ekvilibristov. Sam se v tem nisem najbolje odrezal, priključil pa sem se večji skupini kanuistov, ki se je zapeljala s kombiji do Cerkelj, od koder smo se ob varnem krmarjenju domačinov spustili nazaj v Malence. Posebej so nas razveseljevale bele čaplje, bodisi na preži, da bi kaj hlastnile, ali pa v čudovitem letu. Srečali smo se tudi z labodjo družinico s sivimi mladiči.

Prijetno presenečenje so bili skoki s stolpa na mostu v Borštu: najprej šaljiva napoved posameznih junakov, potem skok in komisijsko ocenjevanje glede na izvedbo, umetniški vtis in vrsto izvedenega skoka. Posebno všeč so nam bili skoki v stilu lastovke z brezhibnim potopom v vodo. Gotovo so bili potem na vrsti še zahtevnejši, vendar smo počasi odveslali naprej. V našem čolnu se je tu in tam prebudila tekmovalna strast in z ritmičnim sočasnim veslanjem smo hitro dohiteli predhodnike. Potem pa spet malo tišine, da smo se približali čaplji, fotografiranje in spet v boj. Na koncu smo osvojili drugo mesto v skupni razvrstitvi. Diplom pa nismo podelili, ker tekmovanje ni bilo razpisano. Prijetno smo presenetili tudi pripadnika našega čolna, ko smo ga počakali v Gostilni (kot pravijo temu mestu na pečinah domačini) kak kilometer od starta, kajti Mihi je startal kar s plavutmi in masko, ovire pa so mu na poti delale plitvine. Kaj je videl pod vodo, pa bo najbrž poročal sam.

Milica in Mirko Banič prejemnika zahvalne listine *foto Miha Kerin*

Dušan in polona Winkler s predsednikom ob prejemu zahvalne listine *Foto Miha Kerin*

Mojca in Majda v gradu *foto Miha Kerin*

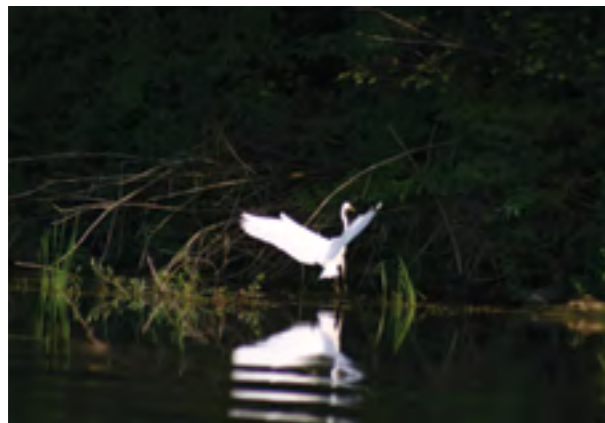

Skupinska slika *foto Andrej Kerin*

Baničev ajnfkar na Brodu – danes in nikdar več

Kanu 2 foto Andrej Kerin ml.

Čaplja foto Andrej Kerin ml.

Po prihodu v Malence še malo kopanja v Krki in že je bilo pod kozolcem novo presenečenje: ogromna torta, ki jo je pripravila Malči Kerin iz Velikega Podloga kot pozdrav lanskim jubilatnk, dvojčic osemdesetletnic, vsem zbranim udeležencem piknika. Vsi, ki so torto poizkusili, so izražali najvišje možne pohvale.

Sonce se je počasi spuščalo in lepo osvetlilo brežino na travniku. To je bil idealen trenutek za tradicionalno skupinsko sliko udeležencev. Stekle so priprave, postavljanje fotografskih stojal, nastavljanje samosprožilcev in zaslonk, predvsem pa vztrajno prepričevanje vseh udeležencev, ki še niso pobegnili zaradi drugih obveznosti, da se zberejo in razpostavijo po znanih načelih v prepoznavno skupino tako, da bodo vsi videli ptička in s tem objektivni njihove obraze. Potem pa škljoc, škljoc, utripanje lučke, škljooooooooooc in spet navodila ... Ena uspešnih fotografij se blešči tudi v pričujočih Trtah.

Takrat sem ocenil, da je primeren trenutek za kratek nagovor predsednika društva in zahvalo lanskim in letošnjim organizatorjem. Lanski so prejeli tradicionalna papirna priznanja, letošnji pa jih bodo ob prvi naslednji priložnosti. Posebno zahvalo si je prislužil tudi anonimni donator s plačilom najemnine prostora za piknik.

Bilo je res zelo lepo! Iskrena hvala vsem organizatorjem.

Andrej Kerin

Most v Borštu foto Miha Kerin

Skok lastovka foto Miha Kerin

Odbojka foto Miha Kerin

Kopalci: z leve Božo, Vidka, Kalina, Alenčica foto Miha Kerin

Hoja po vrvi: z leve Neli, Nina, Lina, Nina, Neli foto Andrej Kerin

Na predvčerajšnji seji uredniškega odbora smo – na moj predlog – sklenili, da v naslednjo številko Trt uvrstimo tudi epilog, da ne rečem nekrolog staremu Baničevemu kozolcu. Na tega 144 let starega Kerina me veže nekaj prav zanimivih otroških spominov, a najprej o imenu ajnfkar. Tega imena pri nas na Dolenjskem ne poznamo, tako da sem se kar začudil, ko mi je pokojni brat Jože pojasnil, da imena ajnfkar sicer res ne uporabljamo oz. ga uporabljamo redkokdaj, čisto neznano pa ni. To mi je postalo do kraja jasno po pregledu (površnem) literature o kozolcih na Slovenskem. Te literature niti ni tako malo in oprta je na lepe in prepričljive „dokaze“ o neki čisto slovenski kulturi. Omenim naj samo nekaj sorazmerno lahko dostopnih virov (knjig) o kozolcih na Slovenskem:

Anton Melik: Kozolec na Slovenskem, Ljubljana, 1931.

Marjan Mušič: Arhitektura slovenskega kozolca, Ljubljana, 1970.

Ladislav Lesar: Lesene harfe, Ljubljana, 1985.

In naj mi bo dovoljeno, da omenim tudi svoj članek Naši kozolci, natisnjen decembra 2003 v 32. številki Trt. Tam sem zapisal, da so kozolci slovenska posebnost v evropskem in svetovnem merilu.

Povedati moram tudi, da mi je pobudo za omenjeni članek dala ravnateljica OŠ Podbočje gospa Anica Žugič. V tistem času – pred desetimi leti – me je presenetila s »projektom« (kakor bi rekli danes) Kozolci v naši vasi. Na 12 razprto tipkanih straneh je napisala 40 vprašanj; izpisujem nekatere od njih: *tip kozolca, starost, kdo ga je zgradil, koliko „štantov« ima kozolec,*

s čim je pokrit, ima kaj «okraskov», domača imena za sestavne dele kozolca, kaj ste spravljali v late, katero orodje ste uporabljali za zdevanje sena, žita ali detelje, ste imeli poseben stol, ali ga imate še, ste sušili na kozolcu tudi koruzo, se vam zdi vredno raziskovati kulturno dediščino v naših vaseh.

Zamisel ravnateljice Žugičeve mi je bila takoj zelo všeč in pripravljen sem bil po svojih močeh kaj pomagati, toda lepa zamisel je šla – kot se to pri nas le prerado dogaja – v franže. Pa ne povsod; v Sentrupertu so zgradili muzej kozolcev. Na prostem, seveda. Tam je zdaj na ogled – brez vstopnine – več kot deset slovenskih kozolcev. Pohvale vreden »projekt«, ka-

kršnega obrkrški Kerini in Stritarji ne zmoremo. Pri nas se kozolci starajo in umirajo skoraj neopazno. Naravni razvoj ...

Pridem neki dan na Brod k Baničevim, pa me gospodinja Mimi vpraša, ali vidim pri njih kakšno spremembo. Ničesar ne vidim. Šele ko mi Olga usmeri pogled proti Gorenjemu vrtu, opazim tam ogromno praznino. To praznino je še do včeraj zapolnjeval neki kozolec, danes pa jo zapolnjuje nebo – modro in globoko nebo, nedoumljivo. Malo se mi je zavrtelo, a ne toliko, da bi se sesedel. Ajnfkarja bo pač treba preboleti, to se pravi vtisniti med spomine.

Janez Banič

Do nedavnega Baničev ajnfkar

foto Marko Banič

Naj vam moj svetilnik posveti pot med vaše fotografije

Poleti sem bolj za hec kot zares poslala svojo fotografijo svetilnika na 1. mednarodni natečaj Pharos Fotokluba Umag na temo Svetilnik. Fotografija je bila izbrana med 24 fotografij, ki so bile nato 17. avgusta razstavljene pred svetilnikom v Savudriji.

Za naslednjo temo sem že pred časom predlagala uredniškemu odboru Trt temo Medgeneracijska pisanost. Gotovo imate med svojimi fotografijami kakšno, kjer najdete več generacij. Pa naj bodo to ljudje, živali, stavbe, pokrajina, orodje, avtomobili, če nanizam le nekaj svojih prebliskov na to temo. Gotovo se spomnite še česa. Pobrskajte, prosim, in pošljite svoje fotografije na e-naslov odklopi@gmail.com. Pravila so enaka, kot so že bila objavljena pri prvem fotokotičku. Rok za oddajo pa je 31. oktober 2013.

Pozivam vse generacije, da prispevate v Medgeneracijsko pisanost!

Foto pozdrav
Alja

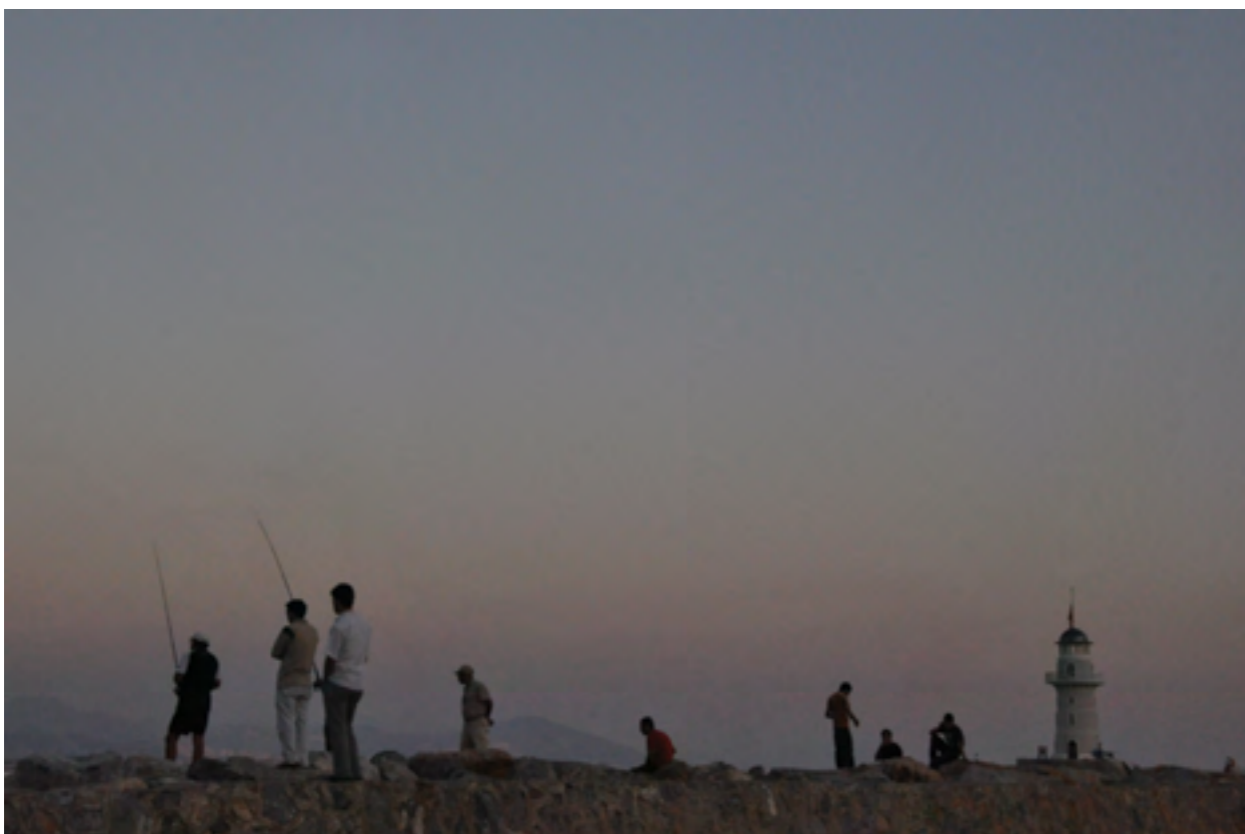

foto: Alja Pregl

Kako sestaviti robota

POTREBŠČINE:

- ⊗ Karton
- ⊗ Elastike
- ⊗ Svinčnik
- ⊗ Palčka

NAVODILA ZA NOGE

Vzameš eno elastiko, en svinčnik in en tulec. Elastiko napneš na svinčnik in jo porineš skozi tulec. Na eni strani tulca daš palčko v elastiko, da ne uide na drugo stran. Na drugi strani daš elastiko čez nov tulec. Še enkrat ponoviš enako. To so noge.

NAVODILA ZA ROKE

Vzameš tri tulce, elastiko in svinčnik. Prvi tulec postaviš vodoravno. Elastiko napneš na svinčnik in porineš skozi tulec. Ko to narediš, spodaj postaviš palčko, ki jo kasneje zamenjaš za tulec. Tako na vsaki strani postaviš tulec in dobiš desno in levo roko.

Noge in roke povežeš. Dela postaviš enega na drugega in ju okoli njiju povežeš z elastiko. Glavo sestaviš iz treh tulcev in treh elastik. Tulce postaviš navpično in jih z elastiko vodoravno povežeš. Glavo na trup pritr-diš tako, da skozi dva navpična tulca napelješ elastiko preko vodoravnega tulca, ki drži roki.

Robot je zelo gibčen. Veliko zabavnega sestavljanja vam želiva.

Gašper in Tjaša Cerkovnik

Poroka Jerneja in Maje

Pred kresom, natančneje 18. junija 2013, smo v uredništvo Trt dobili naslednje sporočilo:

Drejc, pošiljam ti poročno fotografijo našega Jerneja za prispevek v Trtah z naslednjim besedilom:

V soboto, 1. junija 2013, sta se poročila Jernej Iskra in Maja Kokole. Poročni obred je v sončnem dopoldnevu potekal najprej v cerkvi v Šmartnem pod Šmarno goro, temu pa je sledil še civilni obred v Kamniku.

Lep pozdrav, Irena Iskra.

www.krka.si

*Jerneju in Maji
iskrene čestitke ob poroki
in veliko sreče na skupni
življenjski poti!
Kerini in Stritarji*

**Društvo
& Kerini
Stritarji**

ISSN 1318-895x

Izdalo Društvo Kerini & Stritarji, Ljubljana, Rožna dolina, cesta IX/26
TRTE, enainsedemdeseta številka, Ljubljana, oktober 2013

<http://www.trte.org>, krsrd2@guest.arnes.si

<http://www.facebook.com/kerini.stritarji>

Uredniški odbor glavni urednik Peter Povh, Janez Banič,

Vlado Berglez, Irena Didek-Pregl, Alenčica Kerin,

Andrej Kerin, Andrej Stritar

Jezikovno korigirala Mojca Stritar Tisk Grif & Pika